

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ, Ο ΣΤΑΥΡΑΕΤΟΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

(Κατ' αφηγοιαν του συντρέφου του ηρωικού κλέφτη, Φραγγίτα)

(Συνέχεια εκ του προηγουμένου)

Ο Τούρκος του Καρπηνήσιου ήταν καταχαρούμενος και πανηγύριζε για τη σύλληψη των δύο Κατσαντωναίων. Αντιθέτως οι Χριστιανοί κλεινότουσαν στα σπίτια τους για να κρύψουν τον πόνο τους.

Πρώτη δουλειά του Άγου Μουζουετάρη μόλις μπήκε στο Καρπενήσι, ήταν να στείλει έναν έκτακτο πεζοπόρο «μεξίλι» στα Γιάννενα, για να φέρη στον Άλη Πασά τη μεγάλη κι' ευχάριστη είδηση της αιχμαλωσίας του Κατσαντώνη και του Χασιώτη.

Ο πεζοπόρος, ένας φτεροπόδαρος Αρβανίτης, έφτασε στα Γιάννενα, πήγε ίσια στο σεράι του Άλη και του είπε τη μεγάλο είδηση. Πέταξε απ' τη χαρά του ο τρομερός σατράπης της Ήπειρου. Τινάχτηκε ορθός κι' άρχισε να χτυπήει τις παλάμες του και να ξεφωνίζει σαν

δαιμονισμένος. Χάρισε ένα πουγί γεμάτο χρυσά φλωριά στο μανταφόρο και τον διάταξε ύστερα να του διηγηθῆ, με κάθε λεπτομέρεια, το κατορθώμα του Άγου Μουζουετάρη.

Ο Αρβανίτης διηγήθηκε τα πράγματα, όπως τον είχε όρμηψει ο Μουζουετάρης, είχε ψέματα πως πολέμησαν σκληρά με τους Κατσαντωναίους κι' άλλα τέτοια παραμύθια κι' έφυγε αφήνοντας τον Άλη ανάμεσα στους αυλικούς του, οι όποιοι είχαν συγκεντρωθῆ στο σεράι μόλις μάθανε το φράσιμο του μανταφοφόρου.

Η είδηση της αιχμαλωσίας του Κατσαντώνη και του Χασιώτη διαδόθηκε άσπραπιαώς μέσα στα Γιάννενα. Κι' όπως στο Καρπενήσι, έτσι κι' εδώ: Γιορτάζανε οι Τούρκοι κι' οι Αρβανίτες, πενθοῦσαν οι Χριστιανοί, πονοῦσαν οι ραγιάδες!...

ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ

Πριν ξεκινήσῃ ὁ Άγου Μουζουετάρης για τὰ Γιάννενα έλαβε ὅλα τῆ μέτρα του γὰ ν' ἀποφύγῃ στὸ δρόμο ἐπιθεσί ἐκ μέρος των Κατσαντωναίων. Φύλαξε μυστικῆ τῆ μέρα πού θά ξεκινούσε και τὸ πιὸ σπουδαίον, φρόντισε νὰ συγκεντρώσῃ και νὰ πάρῃ μαζί του δυνατὸ ὄσκειρι.

Ποιὸς θὰ μπορούσε πειὰ νὰ τὸν χτυπήσῃ στὸ δρόμο και νὰ του ἀναφέρῃ εὐπειθῶς πὸς παρουσιάσῃμαι ἐμπρὸς σας γιὰ νὰ σὰς ζητήσῃ τῆ χεῖρα σας! εἶπε σὲν κ. Ἀμαλία.

— Τὴν χεῖρα μόνον!...ὀλοκλήρη μπορεῖτε νὰ μὲ πάρετε! τοῦ ἀπάντησε ἐκείνη.

Καὶ ὀλοκλήρη τὴν πήρε.. Οἱ γάμοι τους ἔγιναν ἐγκαίρως κι' ἐσπευσμένως πρὶν περάσουν τὰ καύματα τὰ κυνικά και τῆ θάλασσα τὸν ἄσπρυν σεντονῶν ἐδρόσισε τούς εἰς αὐτὴν καταδυθέντας!..

Ὁ Θεὸς ποὺ ἔπλασε τὶς μαῦρες και τὶς ἀχαμνές γυναῖκες σκέφθηκε, ἐν τῆ πανοσιφία, νὰ δώσῃ ζέστες δυνατές τὸ καλοκαίρι και ταγματόφρα, ἐν τιμητικῆ κτλ. πού νὰ ἔχουνε σκληρὸ στρατιωτικὸ κρεβάτι, μὲ κουβέρτες τοῦ στρατοῦ ζεστές, και νὰ ζητοῦνε διαφασίμιον δροσισμοί!

Γιὰ ὅλα του τὰ πλάσματα, ὁ Πανάγαθος φροντίζει!..

Μόνον οἱ ἄνθρωποι εἶνε κακοί. Γιατί, σὰν περάσανε ἡ ζέστες, και βλέπανε τὸν ταγματάρχη νὰ βγαίνῃ ἔξω ἔχοντας, κρεμασμένη στὸ μπράτσο του, τῆ «συνευνον» ζερὴ ἀδύνατη κι' ἀπομαυρισμένη σὰν ὀμβρέλλα, διερωτῶντο, μειδιώντες μειδιάματα μὲ νοήματα πολλὰ, μὲ νοήματα κακά.

- Μωρὲ πού τῆ φώτισε αὐτῆ τῆ καρκασιωμένη!
- Και ἀπαντοῦσαν ὅσοι ἤθεραν
- Στις ζέστες τὶς μεγάλες, τὴν ἔφωτισε.
- Και ἀπαντοῦσαν οἱ ἄλλοι.
- Ἄ γι' αὐτό, εἶνε ἔτσι ξεροψημένη!

Ὅπως κι' ἄν ἔχουνε ὄμως τὰ πράγματα, ὁ κ. ταγματάρχης τὸ καλοκαίρι του τὸ ἔβγαλε... παραθερίζων, νὰ δοῦμε ὄμως, λένε, πὸς θὰ βγαλῆ το χεῖμῶνα!

Γιὰ τὸν χεῖμῶνα ὄμως ἴσως νὰ βοηθήσουν και ἡ κουβέρτες ἡ μάλλινες ἡ στρατιωτικές!...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ἀπάξη τους αιχμαλώτους τους όλοίους είχε τοποθετήσει στη μέση τών πολεμιστών του, ποῦστανε ἔτοιμοι γιά πόλεμο, με τὸ τυφέκιό στὸ χέρι!

Ἔτσι ὁ Μουζουετάρης ἔφτασε στα Γιάννενα, χωρίς νὰ του συμβῆ τὸ παραμικρὸ στὸ δρόμο.

Ξεκίνησε απ' τὸ Καρπενήσι ἕνα πρωί, πρὶν καλοξημερώσῃ και πήρε καμαρωτὸς—καμαρωτὸς τὸ δρόμο τών Γιαννίνων.

Στὰ Γιάννενα τὸν περιμένανε. Ὅλη ἡ πόλι είχε σηκωθῆ στὸ πόδι. Οἱ δρόμοι ἦσαν γεμάτοι, τὰ δώματα, τὰ παράθυρα ἐπίσης. Πίσω απ' τὰ καφάσια κρυφόβλεπαν ἡ γαυνομισσοί.

Κι' αὐτοὶ οἱ Χριστιανοὶ είχαν ἀναγκασθῆ νὰ βγούν απ' τὰ σπίτια τους και νὰ πιάσουν τὰ πόστα, μαζί με τούς Τούρκους, τούς Ἀρβανίτες, τούς Ἑβραίους. Ἡ καρδιά τους ἦταν βαρειά. Μὰ κρύβανε τὸν πόνο τους, δάγκωναν τῆ λύπη τους, κάνανε ψεύτικο κουράγιο γιὰ νὰ μὴ τούς ὑπομιασθῆ ὁ τύραννος και πληρώσουν ἀκριβὰ τὴν ἀγάπη τους και τὸ θαυμασιό τους γιὰ τὸν Κατσαντώνη.

Βούζιζαν ἀπὸ τὸ μεγάλο ἀνθρωπομάζωμα οἱ κεντρικοὶ δρόμοι τών Γιαννίνων.

Οἱ Τούρκοι κι' οἱ Ἀρβανίτες δὲν μπόρεσαν νὰ συγκαταστήσουν τὴν ἀγαλλίασή τους. Κραυγές φανατικῆς χαρῆς γέμιζαν και τάραζαν τὸν ἀέρα!

— Πιάσαν τὸν Κατσαντώνη!..

— Φέρονον τὸν Κατσαντώνη!..

Τὰ κανόνια ψηλὰ στις τάπιες βροντοῦσαν τὸ ἕνα κοντὰ στ' ἄλλο, γαυρίζοντας τὸ μεγάλο, τὸ χαριδούνο γεγονός.

Κι' ὅλο αὐτὸ τὸ κακό, ὅλος αὐτός ὁ σαματῆς, δείχνει τὴν ἀξία και τὴ μεγάλη φήμη τοῦ Κατσαντώνη.

Ἀντάρτες κλέφτες, ἀρματολούς ἔπαινε και σκότωσε συχνὰ ὁ Ἀλῆς. Μὰ γιὰ κανένα δὲν είχε ξεσηκωθῆ ὁ κόσμος στὸ ποδάρι, γιὰ κανένα δὲν ἔγιναν παρτίδες και πανηγύρια και δὲν βρόντησαν κα νόνια γιὰ τὸ πιάσιμό του.

Ὁ Κατσαντώνης τούς είχε ξεπεράσει ὅλους σὲν παλληκαριά.

Τὸν ἔτρεμε ἡ Τουρκιά. Τὸν μακαρώνανε οἱ Χριστιανοί. Ἡ φήμη του—ὅπως ἔξεραμε—είχε φτάσει στα Ἐφτάνησα και σ' αὐτὸν στήριξε ὁ στρατηγὸς τοῦ Ρωσοῦκοῦ στρατοῦ Παπαδόπουλος τὶς ἐλπίδες του γιὰ τὴν ἀνάστασι και τὸ ξεσκάβωμα τοῦ γένους. Μόλις τ' ὄσκειρι τοῦ Μουζουετάρη ἔφτασε και μπήκε σὲν πόλι, τὸ πλῆθος τών Τουρκαλιβάνων τὸν ὑποδέχτηκε με κραυγές ἐνθουσιασμοῦ.

Καμαρωτὸς—καμαρωτὸς πάνω στὸ ἄτι του ὁ Μουζουετάρης χαιρε τούς περῆσανα τὸν ὄλο. Στῆ μέση τών Ἀρβανιτῶδων οἱ δύο αιχμαλώτοι συγκεντρῶναν τὰ βλέμματα τοῦ πλῆθους.

— Νάτος! Αὐτὸς εἶν' ὁ Κατσαντώνης! Κῦττα, ὄρε, πὸς τὸν κατάντησε ἡ βιοκιά!... Κι' ὁ ἄλλος εἶν' ὁ ἀδερφός του, ὁ Χασιώτης.

Οἱ πὸ πολλοὶ ἀποροῦσαν και δὲν πίστευαν στὰ μάτια τους.

— Ὁ Κατσαντώνης αὐτός! Ὁ τρομερὸς ὁ κλέφτης, πού ἔμαζε τὴν Ἀρβανιά ποῦστανε τὸν ἔσκειρομένο τὸ Βελῆ-Γκέναι!

Δὲν τούς γέμιζε τὸ μάτι.

Βρῆ, μήπως τούς γελούσαν;

Κι' ἀλήθεια ὁ Κατσαντώνης δὲν ἦταν «θεωρητικὸς», ὅπως λέει ὁ λαός. Ἦταν κοντὸς και λιγνός. Στὴν περίστασι μάλιστα αὐτῆ, ἡ ἀρρώστεια και τὸ μαρτύριό τῆς αιχμαλωσίας τὸν είχαν συντηρήσει, τὸν είχαν κατατῆσει φάντασμα τοῦ ἑαυτοῦ του.

Ἀπὸ ἡμέρες πρὶν εἶχε ἐτοιμάσει τῆ φυλακῆ τοῦ Κατσαντώνη, ἕνα πικλῆ, ἀκατοκίχτο σῆτι, πέτρινο, με γερὰς πόρτες καλιαντισμένες με μπροστὸ και καγκιλλόφραγμα παράθυρα. Στὸ σῆτι αὐτὸ κλεισανε τούς δύο ἀδελφούς και τούς βάλανε απ' ἔξω γερὴ φρουρά.

Κανένας δὲν τοῦμοσε νὰ πλησιάσῃ κοντὰ στῆ φυλακῆ τών δύο κλειστῶν Ὁ Κατσαντώνης μόλις τούς μπῆσανε στὸ σῆτι, σωριάστηκε κάτω. Τὸν ἔβλεπε ὁ πυρετός, τὸν είχε ἔξαναῆσει τὸ μαρτύριό τῆς μεταφορῆς του ἀπ' τὸ Καρπενήσι στα Γιάννενα.

Μὰ κι' ὁ Χασιώτης δὲν ἦταν σὲ καλύτερη κατάστασι. Ὅσοτο δὲν θέλησε ν' ἀναπαυθῆ ὅτε στήριξε. Ὄστανε πλάι στὸν ἀδελφὸ του και προσπαθοῦσαν νὰ τὸν παρηγορήσῃ.

Ὁ Κατσαντώνης κούνησε τὸ κεφάλι του σὲ μιά στιγμῆ και εἶπε στὸ Χασιώτη:

— Δὲν φοβῆμαι τὸ θάνατο, ὄρε Χασιώτη. Ἐνα μονάχα με βαλαντώνει. Πιὸ με πιάσαν ἀρροστο και δὲν μπῆσανε νὰ πεθῶνε με τὸ τυφέκι στὸ χέρι. Κι' ἀκόμα λυτῆμαι γιαι δὲν ἔμ' ἄφρος ὁ Θεὸς νὰ σηκῶσω τούς Χριστιανούς στὸ ποδάρι, ὅπως ἔχγα συνεννοηθῆ με τὸ στρατηγὸ τὸ Παπαδόπουλο.

(Ἀκολουθεῖ)